

9 Voorbereiding en tenuitvoerlegging

9.1 Wijzen waarop uitzetting kan plaatsvinden

Uitzetting kan plaatsvinden:

- a. door overgave aan de buitenlandse grensautoriteiten (zie 10); of
- b. door plaatsing aan boord van een vliegtuig of schip van de onderneming die de vreemdeling heeft aangevoerd (zie 11);
- c. indien a noch b mogelijk is: rechtstreeks naar het land waar toelating van de vreemdeling gewaarborgd is.

In het laatste geval betreft het in de regel een verwijdering per vliegtuig of schip (veerdienst) met tussenkomst van de in aanmerking komende brigadecommandant der Koninklijke Marechaussee (Schiphol, Hoek van Holland).

De korpschef dient omtrent de uitzetting vooraf telefonisch overleg te plegen met de betrokken brigadecommandant der Koninklijke Marechaussee.

Voor een ongestoord verloop van de uitzetting is het volgende nog van belang. In geval van uitzetting via de luchthaven Schiphol dient de uit te zetten vreemdeling 1,5 uur vóór vertrek aanwezig te zijn bij het Bureau Uitzettingen. Alle omstandigheden die van belang kunnen zijn voor de vliegveiligheid en/of de veiligheid van het grensbewakingspersoneel dienen vooraf te worden gemeld aan het Bureau Uitzettingen Koninklijke Marechaussee. Voorts is het wenselijk dat:

- de vreemdeling is voorzien van zijn bagage (max. 20 kg);
- de vreemdeling beschikt over zijn geld en andere eigendommen;
- de vreemdeling zijn vertrek ook overigens heeft voorbereid.

Bij de overdracht van de vreemdeling aan de betrokken brigadecommandant der Koninklijke Marechaussee wordt gebruik gemaakt van een formulier (model D36). Een exemplaar van dit formulier wordt door de brigadecommandant ondertekend en meteen weer ter hand gesteld van de ambtenaar die de vreemdeling heeft overgebracht. Voor zover dit van toepassing is zal de Koninklijke Marechaussee ook in bezit worden gesteld van een geleidebrief/checklist (zie A7/1.4.7).

9.2 Identiteitsonderzoek; aanvragen reisdocumenten

Voor de wijze van vaststelling van de identiteit van de persoon wordt volstaan met te verwijzen naar de aanwijzingen welke ter uitvoering van art. 19 Vw terzake zijn gegeven (zie A5/4).

De verwijdering van vreemdelingen zal veelal ernstige moeilijkheden of vertraging kunnen opleveren indien zij niet in het bezit zijn van reisdocumenten, op grond waarvan hun toelating tot het land van bestemming en hun eventuele doorreis door derde landen teneinde het land van bestemming te bereiken, gewaarborgd is.

Een uitzondering hierop vormen de gevallen, waarin onmiddellijke uitzetting door middel van overgave aan de buitenlandse grensautoriteiten of door plaatsing aan boord van een schip of een vliegtuig mogelijk is (zie 11).

Indien de verwijdering van een vreemdeling als hier bedoeld niet op de voorgeschreven wijze kan worden geëffectueerd, dient contact te worden opgenomen met de IND (zie A2).

9.2.1 Aanvragen bij de dichtstbijzijnde buitenlandse vertegenwoordiging

Buiten de hierboven genoemde gevallen zal steeds getracht moeten worden om voor vreemdelingen die voor uitzetting in aanmerking komen en die niet over een geldig buitenlands reisdocument beschikken, zo spoedig mogelijk een zodanig document te verkrijgen.

Is de vreemdeling in een huis van bewaring, een gevangenis, een TBR-inrichting of een soortgelijke inrichting opgenomen, dan dient het reisdocument reeds tijdens zijn verblijf in die inrichting te worden aangevraagd, opdat de verwijdering zo spoedig mogelijk na het ontslag kan plaatsvinden (zie 9.9).

Voor het aanvragen van een reisdocument en de eventueel benodigde (transit) visa dient de korpschef zich te wenden tot de dichtstbijzijnde bevoegde buitenlandse vertegenwoordiging hier te lande.

Voor het aanvragen van een reisdocument, re-entry permit of identiteitsonderzoek ten behoeve van een vreemdeling die vermoedelijk afkomstig is uit de Volksrepubliek China moet evenwel vooraf telefonisch contact worden genomen met de IND (zie A2, C1 en 2).

In beginsel dient het aanvragen van een reisdocument, re-entry permit of identiteitsonderzoek, indien het om een asielzoeker gaat, pas te geschieden na een uitspraak van de rechter.

Indien de rechter nog niet heeft beslist op een door een asielzoeker ingediend verzoek om een voorlopige voorziening en/of ingesteld beroep, kan de korpschef zich voor het aanvragen van een reisdocument, re-entry permit of identiteitsonderzoek wenden tot een diplomatieke vertegenwoordiging in geval er sprake is van een vrijheidsontnemende maatregel (bijvoorbeeld ingevolge art. 26 Vw) en het verkrijgen van een vervangend reisdocument veel tijd in beslag neemt.

Eventueel kan ook in andere (bijzondere) gevallen worden overgegaan tot vroegtijdige presentatie. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om asielzoekers afkomstig uit een land waarvan bekend is dat het verkrijgen van reisdocumenten lange tijd in beslag neemt en er sprake is van openbare-ordeaspecten (bijvoorbeeld iemand die op grond van het strafrecht van zijn vrijheid is beroofd).

Een vroegtijdige presentatie zoals hierboven onschreven dient achterwege te blijven indien dit op geen andere wijze de verwijdering bevordert.

In bovengenoemde gevallen neemt de korpschef altijd vooraf contact op niet het desbetreffende regiokantoor van de IND (zie A2, C1).

De korpschef stelt de diplomatieke vertegenwoordiging nimmer op de hoogte van het feit dat de vreemdeling een asielzoeker is. Er kan slechts worden aangegeven dat de persoon in kwestie Nederland dient te verlaten.

De korpschef ziet erop toe, dat geen aantekeningen in het document van de asielzoeker worden geplaatst.

9.2.2 Verwijdering van vreemdelingen naar kroonkolonie Hong Kong

Voor wat betreft de vastlegging van de identiteit van een vreemdeling als hier bedoeld zie A5/2.6.

De immigratie-autoriteiten van Hong Kong hebben zich bereid verklaard na te gaan of een vreemdeling in de centrale administratie ter plaatse voorkomt. Dit ten aanzien

van een vreemdeling die verklaart of van wie het aannemelijk is dat hij afkomstig is uit Hong Kong. Komt de vreemdeling voor, dan wordt een 'laissez-passer' afgegeven, geldig voor de terugkeer naar Hong Kong.

NB: vreemdelingen die in het bezit zijn van een Brits paspoort waar onder aan de voorzijde van de blauwe kaft staat vermeld 'Hong Kong' en waarin de status van de houder is aangeduid als 'British Subject', kunnen naar Engeland worden verwijderd op grond van de notawisseling tussen de Nederlandse en Britse regering inzake de afschaffing van de visumplicht en de erkenning van reisdocumenten (Trb. 1960, 116); houders van een Hong Kong Certificate of Identity worden in beginsel naar Hong Kong verwijderd.

9.2.3   Aanvragen reisdocumenten bij de Marokkaanse   vertegenwoordiging

Met de Marokkaanse autoriteiten zijn de volgende procedurele afspraken gemaakt ten aanzien van de verwijdering van illegale Marokkanen naar Marokko.

- a. De verwijderingsmaatregelen worden uitgevoerd zonder afgifte van een laissez-passer indien de betrokkene in het bezit is van een nationale identiteitskaart van Marokko of een geldig of verlopen Marokkaans paspoort.
- b. Indien één van de onder a genoemde documenten niet wordt overgelegd, wordt een laissez-passer door het Marokkaans consulaat-generaal dat territoriaal bevoegd is, onder de hierna te noemen voorwaarden afgegeven aan de personen

die als Marokkaan worden geïdentificeerd.

1. Op basis van een door de lokale Nederlandse autoriteiten overgelegd document, te weten een duidelijk leesbare gelegaliseerde fotokopie van:
  - het originele paspoort of de nationale identiteitskaart;
  - een verlopen laissez-passer;
  - een bewijs van inschrijving van het consulaat; of
  - welk ander document dan ook dat door de Marokkaanse autoriteiten werd afgegeven en waaruit de identiteit van de betrokkene blijkt.

Wanneer een dergelijk document door de consulaire autoriteiten deugdelijk wordt bevonden, wordt het laissez-passer op zo kort mogelijke termijn afgegeven. Dit gebeurt op zijn laatst binnen tien dagen te rekenen vanaf het moment dat de consulaire autoriteiten de documenten hebben ontvangen. Een Marokkaans rijbewijs alleen kan niet dienen als voldoende bewijs dat de houder ervan de Marokkaanse nationaliteit bezit, aangezien ook niet-Marokkaanse onderdanen een Marokkaans rijbewijs kunnen verkrijgen. Het vormt echter wel een nuttig beoordelingselement bij de identificatie in Marokko van de houder van het rijbewijs (zie verder onder c).

2. In geval van twijfel omtrent de nationaliteit of in geval van ontbreken van één van de eerdergenoemde documenten gaan de consulaire autoriteiten over tot het horen van betrokkene op de plaats van vreemdelingenbewaring of voorlopige hechtenis, bij de korpschefs of bij de consulaire vertegenwoordigingen. Dat gehoor zal op zo kort mogelijke termijn worden georganiseerd door de betrokken korpschef in overleg met de betrokken consulaire autoriteit. Van belang is dat de korpschef, voordat deze de consulaire autoriteiten inschakelt, zo goed mogelijk middels een tolk dient na te gaan of betrokkene mogelijk de Marokkaanse nationaliteit bezit.

Wanneer uit het gehoor tussen de consulaire autoriteit en de gepresenteerde persoon blijkt dat deze de Marokkaanse nationaliteit bezit, zal het consulaat-generaal onverwijld een laissez-passer afgeven.

- c. In geval tijdens het gehoor door de consulaire autoriteiten niet komt vast te staan dat de betrokkene een Marokkaanse onderdaan is, zullen de consulaire autoriteiten de betrokken korpschef hiervan onverwijld op de hoogte stellen. Deze zal vingerafdrukken afnemen die onmiddellijk, vergezeld van een standaardvragenlijst en drie pasfoto's, voor onderzoek via het territoriaal bevoegde consulaat-generaal aan de bevoegde Marokkaanse autoriteiten zullen worden overgedragen.

Bij een dergelijk verzoek aan de Marokkaanse autoriteiten om een onderzoek in Marokko in te stellen, geldt het volgende. De Marokkaanse autoriteiten zullen – behoudens technische problemen – binnen een termijn van 25 dagen, te rekenen vanaf de datum van ontvangst van het verzoek door het bevoegde consulaat-generaal, hun antwoord meedelen aan de korpschef die het verzoek heeft gedaan. In ieder geval zullen de Marokkaanse autoriteiten binnen deze termijn laten weten of de desbetreffende vreemdeling de Marokkaanse nationaliteit bezit, dan wel onbekend is in Marokko, dan wel dat te zijnen aanzien nog nader onderzoek in Marokko moet plaatsvinden.

Indien door het consulaat wordt vastgesteld dat betrokkene een Marokkaans onderdaan is, zal zo snel mogelijk een laissez-passer worden afgegeven. Dit document zal onmiddellijk aan de betrokken korpschef ter hand worden gesteld.

9.2.4 Gedragslijn indien een buitenlandse vertegenwoordiging een aanvraag afwijst

Indien een buitenlandse vertegenwoordiging om enigerlei reden weigert het aangevraagde reisdocument of visum te verstrekken, dient de korpschef daarvan zo spoedig mogelijk mededeling te doen aan de IND (zie A2), zulks zoveel mogelijk onder overleg-

ging van de bescheiden en met vermelding van de gegevens die van belang kunnen zijn om de vreemdeling alsnog in het bezit van de vereiste reisdocumenten te doen stellen. Is de aanvraag afgewezen omdat de buitenlandse vertegenwoordiging van oordeel is dat de vreemdeling niet de nationaliteit bezit van het desbetreffende land, dan dient mede bij de stukken gevoegd te zijn een uitvoerig rapport, vermeldende alle beschikbare gegevens welke van belang kunnen zijn ter vaststelling van de nationaliteit van de vreemdeling. In het bijzonder dienen daarbij opgegeven te worden de volledige personalia van de betrokkene en zo mogelijk van zijn ouders, de plaatsen en adressen waar hij sedert zijn geboorte heeft gewoond, de datum waarop hij laatstelijk Nederland is binnengekomen en de eventueel door de vreemdeling zelf aangevoerde gronden voor het al dan niet bezitten van de veronderstelde nationaliteit. Vanwege de IND zal dan getracht worden zo mogelijk alsnog een voor het vertrek van de vreemdeling uit Nederland vereist reisdocument te verkrijgen. Een overeenkomstige gedragslijn dient te worden gevolgd, indien het een vreemdeling zonder of van onbekende nationaliteit betreft, dan wel een vreemdeling die onderdaan is van een land waarvan geen vertegenwoordiging in Nederland is gevestigd.

9.3 Inhouden van documenten

Bij elke verwijdering van een vreemdeling dient steeds zoveel mogelijk te worden nagegaan of de hand is gehouden aan de door de Minister van Justitie gegeven voorschriften en aanwijzingen omtrent het doorhalen van in het paspoort gestelde aantekeningen, het inhouden van afzonderlijke inlegbladen en het inhouden van identiteitsdocumenten als bedoeld in bijlage 5 W (zie art. 38, derde lid; art. 39, tweede lid en artt. 43-45 W; A4 en A8). Indien inlegbladen en identiteitsdocument als hier bedoeld bij de vreemdelingen worden aangetroffen, dienen deze te worden ingehouden en te worden toegezonden aan de betrokken korpschef.

9.4 Stellen van aantekeningen in reisdocumenten

Ten aanzien van het stellen van aantekeningen omtrent verwijdering in het reisdocument van de vreemdeling, gelden de volgende hoofdregels.

- a. Een aantekening omtrent verwijdering mag in het reisdocument van een vreemdeling alleen worden gesteld indien er gegronde reden bestaat om te vermoeden dat de vreemdeling zal trachten zich (opnieuw) naar Nederland of naar het Beneluxgebied te begeven, zonder te voldoen aan de bij of krachtens de Vw gestelde voorwaarden voor binnenkomst.
- b. Deze aantekening mag niet worden gesteld indien de doorreis van de vreemdeling door of diens toelating tot een derde land daardoor zou worden bemoeilijkt. Gevaar voor moeilijkheden met het oog op doorreis door of toelating tot derde landen zal niet bestaan indien:
  - de vreemdeling met toepassing van de ter zake gesloten overeenkomsten door bemiddeling van de Duitse, Franse, Oostenrijkse of Sloveense autoriteiten naar een derde land wordt uitgezet (zie 10);
  - de vreemdeling rechtstreeks wordt verwijderd naar een land waar zijn toelating gewaarborgd is, hetzij omdat hij onderdaan is van dat land, hetzij omdat hij in het bezit is van een voor toelating tot dat land geldig reisdocument.

Bij uitzetting van een vreemdeling door middel van overgave aan de Belgische grensautoriteiten (zie 10) blijft - tenzij de Minister van Justitie een andersluidende aanwijzing heeft gegeven - het stellen van een aantekening omtrent verwijdering in het reisdocument steeds achterwege indien de vreemdeling bestemd is om uit het Beneluxgebied te worden verwijderd.

- c. Aantekeningen omtrent verwijdering mogen nimmer worden geplaatst in de identiteits- en/of reisdocumenten:
- van asielzoekers (zie B7); of
  - van vreemdelingen op wie het beleid ten aanzien van slachtoffers van vrouwenhandel van toepassing is (zie B17).

Zie voor het stellen van aantekeningen ook A5/5.

Zie voor de tekst van de te stellen aantekening art. 14, tweede lid, en art. 45, vijfde lid, W. Bij deze aantekening kan de uitzettingsgrond worden vermeld, doch uitsluitend door aanhaling van het art. (lid) waarop de uitzetting is gebaseerd, bij voorbeeld 'art. 23, vijfde lid, Vw'. In gevallen waarin twijfel bestaat of een aantekening als hiervoor bedoeld in het reisdocument van de vreemdeling ware aan te brengen, kan contact opgenomen worden met de IND (zie A2).

9.4.1 Annuleringvisa

Met betrekking tot de eventuele annulering van visa moet telefonisch contact worden opgenomen met de IND (zie A2 en A4/3.8).

9.5 Toezending van reisdocumenten aan de doorlaatpost van uitreis

In gevallen waarin het aan de te verwijderen vreemdeling wordt toegestaan op eigen gelegenheid uit Nederland te vertrekken (zie 5), kan er aanleiding bestaan zijn reisdocument met toepassing van het bepaalde in art. 46, eerste lid, aanhef en onder d, W, tijdelijk in bewaring te nemen. Hierna wordt dit document - ter controle op het vertrek van de vreemdeling - toegezonden aan het hoofd van de doorlaatpost, waarlangs de betrokkene ons land zal verlaten.

Indien deze gedragslijn wordt gevolgd, zal de toezending - door of vanwege de korpschef - van het reisdocument aan het hoofd van de betreffende doorlaatpost tijdig per aangetekende brief dienen te geschieden, met een nauwkeurige opgave van het tijdstip waarop de vreemdeling langs deze doorlaatpost zal uitreizen. De korpschef geeft dan bij het in bewaring nemen van het reisdocument aan de vreemdeling een ontvangstbewijs af (model D38).

Het hoofd van de desbetreffende doorlaatpost geeft het reisdocument tegen inname van het ontvangstbewijs en nadat dit door de vreemdeling voor terugontvangst is ondertekend, aan deze af en controleert of de vreemdeling inderdaad het land verlaat. Vervolgens stelt het hoofd van de doorlaatpost op het ingehouden ontvangstbewijs een verklaring waaruit blijkt dat het vertrek van de vreemdeling is gecontroleerd en zendt hij het ontvangstbewijs terug aan de korpschef die het heeft afgegeven.

Indien de vreemdeling zich niet op de aangegeven plaats en tijd bij het hoofd van de doorlaatpost heeft vervoegd, of indien de uitreis van de vreemdeling vertraging ondervindt, dan wel op moeilijkheden stuit, geeft het hoofd van de doorlaatpost aanstonds kennis aan de betrokken korpschef, teneinde overleg te plegen omtrent de terzake te volgen gedragslijn.

9.6 Binnentreden van woningen

Artikel 5:15 van de Awb is van toepassing. Het eerste lid van dit wetsartikel kent nadrukkelijk niet de bevoegdheid toe tot het binnentreden in een woning zonder de toestemming van de bewoner. In dat geval biedt artikel 28, tweede lid, van de Vreemdelingswet de bevoegdheid. De Algemene wet op het binnentreden is daarbij van overeenkomstige toepassing.

Bij het binnentreden van een woning tegen de wil van de bewoner dienen de hierboven genoemde ambtenaren, naast de vereiste last tot uitzetting of het bevel tot bewaring:

- a. vergezeld te zijn van de kantonrechter, een commissaris van politie of de burgemeester van de gemeente; dan wel:
- b. voorzien te zijn van een machtiging.

9.7 Informatie aan de vreemdeling

Voor wat betreft de voorlichting aan de vreemdeling in het algemeen, zie A10.

Overigens dient ook bij elke verwijdering van de vreemdeling, die niet het gevolg is van een aan deze uitgereikte of toegezonden beschikking strekkende tot beëindiging van zijn verblijf, deze in kennis te worden gesteld van de grond waarop zijn verwijdering berust. Dit geldt met name voor gevallen waarin de uitzetting uitsluitend is gelast wegens het verstrijken of beëindigen van de 'vrije termijn' (art. 23, eerste lid, Vw), alsmede bij uitzetting van illegale grensoverschrijders (art. 23, vijfde lid, Vw) en van vreemdelingen die op regelmatige wijze per schip of per vliegtuig zijn binnengekomen, doch die ongeoorloofd zijn achtergebleven. In zodanige gevallen dient de vreemdeling te worden meegedeeld, dat zijn terugkeer naar ons land zonder te voldoen aan de voor het hebben van toegang tot Nederland gestelde vereisten, onmiddellijke uitzetting tot gevolg kan hebben.

De vreemdeling dient tevens in het **gezit** te worden gesteld van de relevante '5-talige folder met wenken met betrekking tot verblijf in Nederland' (modellen D67.1 of D57.2).

Van het doen van deze mededeling en van uitreiking van de folder dient aantekening gehouden te worden in de administratie van de korpschef.

9.8 Samenwerking tussen de korpschefs

In beginsel is het achtereenvolgens de verantwoordelijkheid om maatregelen te nemen voor de uitzetting en de eventuele last tot uitzetting te geven, van de korpschef van:

- de politieregio waaronder de gemeente ressorteert, waar de vreemdeling staat ingeschreven in de vreemdelingenadministratie;
- de politieregio waaronder de gemeente waar de vreemdeling feitelijk woon- of verblijfplaats heeft, ressorteert;
- de politieregio waaronder de gemeente ressorteert, waar de vreemdeling wordt aangetroffen.

Wordt een vreemdeling die voor uitzetting in aanmerking komt echter aangetroffen in een andere gemeente dan die waarin hij in het vreemdelingenregister is ingeschreven, dan zal het, teneinde vertragingen en het maken van onnodige kosten te vermijden, vaak aanbeveling verdienen dat de vreemdeling rechtstreeks vanuit de gemeente waar hij werd aangetroffen, naar het buitenland wordt verwijderd.

In zodanig geval dient de korpschef van de politieregio waaronder de laatst bedoelde gemeente ressorteert zich aanstonds telefonisch in verbinding te stellen met de korpschef van de politieregio waaronder de gemeente van inschrijving ressorteert. Indien bij aantreffen van een voor uitzetting in aanmerking komende vreemdeling blijkt dat deze niet of niet meer is ingeschreven in enig vreemdelingenregister, dan zal de korpschef van de politieregio waaronder de gemeente waar de vreemdeling zijn woon- of verblijfplaats heeft, ressorteert, voor uitzetting zorgdragen. Ook overigens is

het van groot belang dat de korpschefs op het onderhavige terrein nauw met elkaar samenwerken.

9.9 Gedetineerde vreemdelingen

De korpschef van de politieregio waaronder de gemeente waar de vreemdeling is ingeschreven in het vreemdelingenadministratie of waaronder de gemeente waar hij zijn woon- of verblijfplaats had voor zijn detentie ressorteert, dient **zodanig** reeds tijdens de detentie van deze vreemdeling voorbereidingen en maatregelen te nemen, welke ertoe leiden dat hij zo spoedig mogelijk na zijn ontslag uit de inrichting uit Nederland wordt verwijderd. Bij een illegale vreemdeling die niet onder het bovenstaande valt, is de korpschef die proces-verbaal heeft opgemaakt ter zake van het strafbare feit op grond waarvan de detentie heeft plaatsgevonden, verantwoordelijk voor genoemde maatregelen en voorbereiding. Indien ter zake van een strafbaar feit proces-verbaal is opgemaakt, dient te allen tijde in het proces-verbaal het CRV-nummer te worden opgenomen.

Voorkomen **moet** worden dat vreemdelingen die strafrechtelijk gedetineerd zijn, na expiratie van de straf, krachtens de bepalingen van de Vw in bewaring moeten worden gesteld. Hetzelfde geldt voor vreemdelingen die zijn opgenomen in een TBS-inrichting of een **soortgelijke** inrichting.

Het is ten eerste gewenst dat de maatregelen ter voorbereiding van de **verblijfsbeëindiging** reeds in een zo vroeg mogelijk stadium van de detentie worden genomen.

Het gaat in het bijzonder om procedures voor de ontzegging van voortgezet verblijf, ongewenstverklaring en het verkrijgen van een geldig reisdocument.

Bij de ontzegging van voortgezet verblijf dient een beschikking tot weigering, tot weigering van de verlenging van de geldigheidsduur, dan wel tot intrekking van de verblijfstitel **aan** de vreemdeling te worden uitgereikt (zie A4/10).

Maakt de vreemdeling gebruik van een tegen de beschikking openstaand rechtsmiddel, dan zal er naar moeten worden gestreefd ook deze procedure zo mogelijk nog tijdens de detentie van de vreemdeling af te wikkelen.

9.9.1 Kennisgeving van detentie

Omtrent de detentie van vreemdelingen zal door de Directie Delinquentenzorg en Jeugdinstellingen aan de IND kennis worden gegeven.

Voor zover nodig zal de IND andere met het toezicht op vreemdelingen belaste instanties ter zake inlichten.

Na realisatie van de koppeling van geautomatiseerde systemen wordt deze informatie ook rechtstreeks aan genoemde instanties verstrekt.

9.9.2 Lichten van strafrechtelijk gedetineerde vreemdelingen

Met het oog op de belangen van het identiteitsonderzoek, waarbij presentatie bij diplomatieke vertegenwoordiging vaak onontbeerlijk is, zijn voor het gestelde doel de volgende richtlijnen van kracht:

- a. het lichten van de vreemdeling geschiedt zoveel mogelijk tijdens de normale werktijden van de inrichtingen en zal maximaal twee dagen duren;
- b. het lichten geschiedt door de korpschef met een aan de directeur gericht lichtingsverzoek, **dat** tijdig ingediend moet worden;
- c. de **verantwoordelijkheid** voor de vreemdeling tijdens het lichten berust bij de korpschef die het verzoek heeft ingediend;

- d. de korpschef draagt tevens zorg voor alle noodzakelijke maatregelen ten behoeve van de veiligheid en het toezicht gedurende het lichten;
- e. indien het lichtingsverzoek een preventief gedetineerde vreemdeling betreft, dient vooraf toestemming aan het openbaar ministerie gevraagd te worden (zie voor vreemdelingenbewaring A711.4).

9.9.3 Overgave aan de korpschef bij beëindiging van detentie

Indien de directie van een inrichting op de dag van het ontslag van de betrokkene geen bericht vanwege de korpschef heeft ontvangen hoe met de vreemdeling moet worden gehandeld, zal deze directie aanstonds contact opnemen met de korpschef. Met betrekking tot vreemdelingen die voor de tenuitvoerlegging van een bevel tot bewaring - krachtens art. 84, vierde lid, Vb - in een huis van bewaring worden opgenomen, zie A7.

9.10 Gedragslijn indien verwijdering niet mogelijk is

9.10.1 Ontbreken van reisdocumenten

Het kan voorkomen dat uitzetting van een vreemdeling aan wie geen (verder) verblijf in Nederland is toegestaan, feitelijk niet uitvoerbaar is, met name omdat deze niet over een reisdocument beschikt op grond waarvan zijn toelating tot een ander land is gewaarborgd.

Om inzicht te krijgen of mogelijk een andere korpschef zich met de vreemdeling heeft bemoeid, dient in voorkomende gevallen contact te worden opgenomen met de IND om na te gaan of de vreemdeling bij de IND staat geregistreerd.

Als onderzoek heeft aangetoond dat de vreemdeling niet in het bezit gesteld kan worden van een reisdocument, dient de vreemdeling te worden aangezegd dat hij Nederland moet verlaten.

Hierbij wordt gelet op het volgende:

- de vreemdeling kan niet aan de buitenlandse grensautoriteiten worden overgegeven, dan wel uit Nederland worden verwijderd door middel van plaatsing aan boord van een schip of vliegtuig (zie 10 en 11);
- deze wijze van verwijdering mag, in gevallen als hier bedoeld, slechts plaatsvinden na vooraf verkregen goedkeuring van de Minister van Justitie; voorstellen daaromtrent dienen, voorzien van een toelichting zo spoedig mogelijk te worden ingediend bij de IND (zie A2).

9.10.2 De vreemdeling onttrekt zich aan verwijdering

Indien na een grondige controle is gebleken dat een vreemdeling aan wie het niet of niet langer is toegestaan in Nederland te verblijven, zich aan verwijdering uit Nederland onttrekt, dient de korpschef een bericht te zenden aan het Ministerie van Justitie door middel van model D39. De op dit formulier opgenomen rubrieken dienen zo veel mogelijk te worden ingevuld. Bij 'opmerkingen' moet vermeld worden 'betrokkene heeft Nederland (waarschijnlijk) niet verlaten'.

De korpschef doet hierbij een voorstel tot signalering (zie A5/7.3).

9.11 Documentatie

In de administratie van de korpschef dient een afschrift te worden bewaard van alle **correspondentie** welke omtrent de verwijdering van de vreemdeling is gevoerd alsmede van de **terzake** ingezonden formulieren en opgemaakte rapporten en processen-verbaal. In alle gevallen waarin de korpschef een last tot uitzetting heeft gegeven, dient daarvan nauwkeurig aantekening in diens administratie te worden gehouden. Voorts moet uit de administratie kunnen blijken op welke datum en op welke wijze de vreemdeling uit Nederland is vertrokken (hetzij op eigen gelegenheid, hetzij door middel van uitzetting). In de gevallen waarin een ambtenaar belast met het **vreemdelingentoezicht**, een vreemdeling krachtens het bepaalde in art. 23, vijfde lid, Vw heeft uitgezet, **dient** in de administratie van de korpschef een afschrift te worden opgelegd van het **terzake** van de illegale grensoverschrijding of het illegaal verblijf opgemaakte rapport of proces-verbaal en dient voorts aantekening te worden gehouden van de naam van de ambtenaar die de uitzetting verrichtte, alsmede van de datum en de wijze waarop de uitzetting plaatsvond.

9.12 Signalering in het opsporingsregister

Vanwege het Ministerie van Justitie kunnen ten aanzien van vreemdelingen signaleringen worden opgenomen (zie A5/7).

9.13 Bericht omtrent verwijdering

9.13.1 Aan de Minister van Justitie

De korpschef dient van elke verwijdering van een vreemdeling uit Nederland een bericht te zenden aan de IND door middel van een formulier (model D39). Om de **inspanningen** die verricht zijn door de korpschef met betrekking tot het verwijderen van een vreemdeling meer inzichtelijk te maken is het formulier (model D39) aangepast. Hiervoor zijn enkele nieuwe onderdelen opgenomen en bestaande onderdelen uitgebreid, te weten:

- laatste **procedure** van de vreemdeling, **danwel** illegaal verblijf voorafgaand aan uitzetting/vertrek;
- uitbreiding onderdeel 'soort verwijdering';
- uitbreiding bijzonderheden;
- uitbreiding onderdeel 'soort document', waarbij, indien aan de orde, de inspanningen met **betrekking** tot het verkrijgen van een laissez-passer moeten worden opgenomen;
- onderdeel 'Vervoer'.

Ook indien een vreemdeling via **Schiphol** is uitgezet of via deze luchthaven onder toezicht is verwijderd, dient de korpschef een formulier (model D39) aan de IND te zenden. **Alleen** wanneer een vreemdeling is vertrokken onder het Terugkeerprogramma (zie 6) is het niet vereist een formulier (model D39) aan de IND te zenden.

In alle gevallen kan advies worden uitgebracht om de vreemdeling in het opsporingsregister te signaleren (zie 9.12).

Het vorenstaande is van overeenkomstige toepassing indien het betreft een uit **eigen** beweging vertrokken vreemdeling, van wie achteraf is gebleken dat hij zich zodanig heeft misdragen dat maatregelen ter verhindering van zijn terugkeer gewenst lijken.

9.13.2 Aan de Gemeentelijke Sociale Dienst

Op grond van art. 84 van de Algemene Bijstandswet kan aan vreemdelingen bijstand worden verleend. Zie de desbetreffende circulaire van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (C9). Vreemdelingen ten aanzien van wie een last tot uitzetting is gegeven die niet op grond van de Vw of beleid wordt opgeschort of die zijn verwijderd, kunnen niet langer aanspraak maken op een uitkering op grond van de Abw. Om die reden dient de korpschef aan de Gemeentelijke Sociale Dienst te berichten over verwijderingshandelingen. Voor de wijze waarop deze berichtgeving dient plaats te vinden, wordt hier verwezen naar A9.

9.14 Kostenverhaal en declaratie aan het Ministerie van Justitie

9.14.1 Algemeen

De kosten van verwijdering dienen zo laag mogelijk te worden gehouden. Uitgangspunt is dat deze kosten ten laste van de te verwijderen vreemdelingen dienen te worden gebracht. Voorts zal in veel gevallen gebruik gemaakt kunnen worden van tevoren gegeven garanties of gedeponeerde gelden of reistickets (zie 9.14.3). Bovendien kunnen, in geval de vreemdeling niet kan betalen, de kosten van zijn verwijdering verhaalbaar zijn op derden (zie 9.14.4). Is ook dat niet mogelijk, dan kunnen deze kosten onder bepaalde voorwaarden worden gedeclareerd bij het Ministerie van Justitie (zie 9.14.6). De verhaalbare kosten van uitzetting kunnen uitsluitend omvatten:

- a. de kosten verbonden aan de reis van de vreemdeling naar een plaats buiten Nederland waar zijn toelating gewaarborgd is;
- b. de kosten van begeleiding van de vreemdeling naar een plaats van vertrek uit Nederland, alsmede van zijn begeleiding naar een plaats buiten Nederland, voor zover deze noodzakelijk is (art. 89 Vb).

9.14.2 Kosten die niet verhaald kunnen worden

- a. Niet is voorzien in de mogelijkheid van verhaal op de vreemdeling of op diens wettelijke vertegenwoordiger, van kosten verbonden aan bewaring krachtens de Vw.
- b. Op grond van voor Nederland verbindende verdragsbepalingen is verhaal van kosten op de te verwijderen vreemdeling zelf niet geoorloofd:
  - indien het betreft onderdanen van een der landen aangesloten bij het Europese Verdrag betreffende sociale en medische bijstand in de gevallen bedoeld in art. 8 j° art. 7 van dat Verdrag;
  - bij repatriëring van schepelingen indien zij zijn achtergelaten op grond van een ongeval, schipbreuk, ziekte of ontslag om redenen die hun niet toegerekend kunnen worden; de kosten van uitzetting dienen hier zo veel mogelijk op de betreffende vervoersonderneming te worden verhaald (Verdrag betreffende de repatriëring van schepelingen, Stb. I 516).

9.14.3 Verhaal van kosten op de vreemdeling (art. 28, eerste lid, Vw j° art. 89 Vb)

De noodzakelijke kosten van uitzetting die ten laste komen van de Staat of andere openbare lichamen, kunnen op de vreemdeling zelf worden verhaald. Voor zover deze minderjarig is, kunnen deze kosten worden verhaald op degenen die het wettig gezag over hem uitoefenen. Aangezien het effectueren van deze verhaalsbevoegdheid niet tegen de uitdrukkelijke wil van de vreemdeling mag plaatsvinden, dient de vreemde-

ling een verklaring te ondertekenen waaruit blijkt dat hij geen bezwaar heeft tegen invordering van de noodzakelijke kosten van uitzetting door de vreemdelingendienst. Indien de vreemdeling zelf niet in staat is de kosten te voldoen, dient te worden nagegaan of door of ten behoeve van de vreemdeling een passagebiljet, een garantiesom of een waarborgsom werd gedeponeerd of een garantverklaring werd afgegeven (zie A4/2.5.2). Hiervan kan een aantekening zijn gemaakt in het reisdocument van de desbetreffende vreemdeling (zie model D2-7). In zo'n geval kunnen deze gelden of biljetten worden aangewend voor de betaling van de kosten van de verwijdering of zal de garantsteller worden aangesproken om aan zijn verplichtingen te voldoen.

Indien ten behoeve van de verwijdering van een vreemdeling een bedrag wordt ontvangen, dient hiervan melding te worden gemaakt op een formulier (model D39, Bericht omtrent verwijdering van een vreemdeling).

NB: indien het vreemdelingen betreft op wie het beleid ten aanzien van slachtoffers van vrouwenhandel van toepassing is (zie B17), dient het verhaal van kosten steeds in overleg met het Ministerie van Justitie te gebeuren.

9.14.4 Verhaal van kosten op de vervoersmaatschappij (art. 27, eerste lid, Vw j° art. 88 Vb)

De kosten van verwijdering van vreemdelingen aan wie de toegang tot Nederland is geweigerd en die zijn binnengekomen aan boord van een schip of van een vliegtuig in gebruik bij een vervoersonderneming, kunnen op die onderneming worden verhaald, indien de vreemdeling niet binnen een redelijke termijn kan worden verwijderd door plaatsing aan boord van een schip of vliegtuig van diezelfde onderneming.

Deze kosten van verwijdering omvatten:

- a. het vervoer van de te verwijderen vreemdeling per eerste gelegenheid naar een plaats buiten Nederland waar zijn toelating gewaarborgd is en op een wijze die – gelet op de omstandigheden – de goedkoopste is;
- b. de begeleiding van een vreemdeling naar een plaats van vertrek uit Nederland alsmede zijn begeleiding naar een plaats buiten Nederland, voor zover deze noodzakelijk is.

9.14.5 Verantwoording ontvangengelden

Van ontvangen gelden dient schriftelijke opgave te worden gedaan aan de Immigratie- en Naturalisatiedienst (Stafafdeling Informatie en Beheer) van het Ministerie van Justitie niet gebruikmaking van een formulier (model D43).

Het saldo wordt aan het begin van de maand volgende op die waarin de vreemdeling wordt verwijderd, overgemaakt op postrekening 37.32.14 ten name van het Ministerie van Justitie/Immigratie- en Naturalisatiedienst. Op de giro-(stortings-)kaart kan kortheidshalve naar het verzonden formulier (model D43) worden verwezen.

9.14.6 Declareren van kosten bij het ministerie van Justitie

Indien de kosten van verwijdering niet door de vreemdeling zelf worden betaald, uit een gestelde zekerheid zijn bestreden, of op een vervoersonderneming zijn verhaald, kunnen deze worden gedeclareerd bij het Ministerie van Justitie, met inachtneming van het volgende.

- a. Kosten voor transport van bagage en huisraad tot het eerste station in het land van bestemming zullen door het ministerie van Justitie tot een maximum van f 200 per persoon worden vergoed, indien deugdelijk zal zijn aangetoond dat het transport

op de goedkoopste wijze heeft plaatsgehad en uit over te leggen bewijsstukken een specificatie van de vervoerde goederen is gebleken.

Bij hoger geraamde kosten dient vooraf machtiging tot het doen van uitgaven te worden gevraagd aan het ministerie van Justitie (zie A2).

- b. Voor het betalen van documenten en visa dient, nadat is vastgesteld dat deze niet kosteloos of voor minder dan f 200 zullen worden verstrekt, vooraf machtiging te zijn verkregen van het ministerie van Justitie, welke machtiging in spoedeisende gevallen ook telefonisch kan worden gevraagd (zie A2).
- c. Kosten verbonden aan begeleiding van de vreemdeling naar een plaats buiten Nederland, komen ten laste van het ministerie van Justitie. Voor het doen van deze uitgave dient steeds vooraf machtiging te zijn verkregen van het ministerie van Justitie (zie A2).

NB: zie A10 voor het declareren van kosten verbonden aan het gebruik maken van de diensten van een tolk.

9.14.7   Wijze van declareren

Indiening van declaraties bij de IND geschiedt in tweevoud, met gebruikmaking van een formulier (model D42).

De toezending geschiedt aan de IND. Deze zal na fiatting zorgdragen voor doorzending van de declaratie naar de Centrale Hoofdafdeling Financieel-Economische Zaken. Bij de declaraties dienen zo veel mogelijk bewijsstukken te worden meegezonden ter staving van de daarin vermelde gegevens.

Tevens dient duidelijk te worden aangegeven waarom de gemaakte kosten niet door de vreemdeling zelf werden betaald, dan wel niet op andere wijze konden worden gedekt.